

LU Bibliotēkas identitāte

•
LU 69. konference: Bibliotēkzinātnes un
informācijas zinātnes sekcija, 03.02.2011

Aija Putniņa,
LU Bibliotēkas Informācijas un bibliogrāfijas nodaļa

Organizāciju identitāte

- Identitāte ir cilvēka nozīmju un pieredzes avots;

M. Castells

- Unikāla, konkrētai organizācijai piemītoša;
- Tas, kas organizācijai ir centrāls, pastāvīgs un atšķirīgs no citām;
- Organizācijas identitāte ietekmē ne tikai tās darbinieku attieksmi, tās ietekmi izjūt un redz visi, kas saistīti ar konkrētās organizācijas darbību.
- ***Kas mēs esam kā organizācija?***

G. Hofstede, G.J. Hofstede

Grupu identitāte organizācijā

- Kāpēc veidojas grupu identitātes organizācijās?
- Identifikācija nevis ar organizāciju, bet sev tuvāko grupu;
- *Grupu identitātes ietekme organizācijas identitātē:*
  - Dara to vājāku vai tieši otrādi spēcīgāku?

I. Holzinger, R. Dhalla

LU Bibliotēkas identitātes pētniecība

- **LU Bibliotēkas darbinieku aptauja:**
  - Organizācijas identitātes 6 dimensijas (*G. Hofstede, G.J. Hofstede*):
    - Procesa orientēta vai rezultāta orientēta;
    - Darbinieka orientēta vai darba orientēta;
    - Lokāli orientēta vai profesionāli orientēta;
    - Atvērta sistēma vai slēgta sistēma;
    - Maz kontrolēta vai ļoti kontrolēta;
    - Normatīva vai pragmatiska, praktiska.
  - Atvērtie jautājumi balstīti *Samarandas Boros* 2009. gadā veiktajā pētījumā.
  - Dzimums, vecums un darba stāžs.
- **LU citu struktūrvienību aptauja:**
  - Atvērtais jautājums : “Lūdzu, īsi, saviem vārdiem raksturojiet LU Bibliotēku kā organizāciju?”
  - Apgalvojumi par bibliotēku;
  - Dzimums, vecums, darba vieta un darba stāžs.

LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti

Anketas pirmā puse (*Samarandas Boros*):

- Lūdzu, īsi, saviem vārdiem raksturojiet LU Bibliotēku kā organizāciju?
  - Atvērta, draudzīga, ātra un precīza. hierarhiska, diezgan slēgta tipa iestāde; uzdevums - informacionāli apkalpot LU studentus un personālu ļoti laba zinātniska bibliotēka, kurā ir gods strādāt, bet jāiztur liela kontrole un neuzticība no vadības puses Raksturīgākās īpašības, manuprāt, ir nepārtraukta attīstība, izaugsme, jauninājumi (inovācijas), "meklējumi", cenšanās, atbildība. Nozīmīgākie uzdevumi: apkopot visu nepieciešamo informāciju (drukātā, e-formātā), kas nepieciešama LU studiju un pētnieciskā darba īstenošanai, šos resursus pareizi uzglabāt, veicināt to pieejamību ikvienam interesentam; tāpat uzkrāt un popularizēt LU intelektuālos sasniegumus; nākamais nozīmīgākais uzdevums ir darbs ar lietotājiem - informēšana dažādos veidos (izstādes, pasākumi..), kā arī veicināt informācijpratību dažādās nodarbībās (prezentācijas, lekcijas, nodarbības datorklasēs). Lielākā valsts nozīmes augstskolas bibliotēka. LU intelektuālā un kultūrvēsturiskā mantojuma veidotāja, sistematizētāja un glabātāja. Informācijas resursu bāze LU studiju un pētnieciskā darba veikšanai. Daudz darba, maz kompetentu cilvēkresursu. Ne tā draudzīgākā iestāde - vairāk tiek spiests uz individuālo darbu, ne komandas darbu. Liela LU pamatstrukturvienība ar sīku struktūru - nodaļām un nozaru bibliotēkām, dažādiem atšķirīgiem darbu pienākumiem. stresiana darba vide, patstāvīgas izmaiņas, augstas prasības, rezultāts svarīgāks par darbinieku Uz attīstību orientēta, skaidri strukturēta Pieejama informācija, elastīgums profesionālisms Būt pieejamiem LU studentiem, nodrošinot visus nepieciešamos resursus, rūpēties par to lai klienti ir apmierināti, iegūtu meklēto informāciju. Spodrināt bibliotēkas un bibliotekāra tēlu. Veiksmīgi organizācijā ienāk jaunas tehnoloģijas, kas veido mūs atvērtākus, pieejamākus lietotājiem. Tāpat veiksmīgi tās tiek apvienota ar tradīcijām, kas piesaista uzmanību un paceļ mūsu organizāciju jaunā gaismā. Autoritāra organizācija, bez skaidri noteiktiem uzdevumiem galveno vadlīniju īstenošanai. slēgta tipa iestāde, kurā baidās no visa jaunā, t. sk. jauniem darbiniekiem, kuri varētu ienākt. LUB manuprāt neatšķiras no t. s. padomju laika augstskolu bibliotēkām. Vizuāli noteikti nē, vismaz ne CB. informācijas centrs Atvērtība. Mācību vajadzībām nepieciešamās informācijas sniegšana. intelektuālo vērtību glabātāja un uzturētāja Strukturvienība Latvijas Universitātei. porgresīva, atvērta uzdevumi - nodrošināt piekļuvi augstvērtīgai zinātniskai informācijai, kvalitatīva lietotāju apkalpošana, apkopot LU intelektuālos sasniegumus, apkopot LU izdevumus - mūsdienun un vēsturiskos, to digitalizācija Nodrošināt lietotāju vajadzības pēc informācijas mācībām, pētniecībai. Piedāvāt jaunus, mūsdienīgus informācijas piekļuves veidus. Attīstās, uzlabo pakalpojumus, meklē radošus risinājumus, lai būtu atvērta bibliotēkas lietotājiem

LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (2)

Anketas pirmā puse (*Samarandas Boros*):

- Lūdzu, īsi, saviem vārdiem raksturojiet savu tiešo darba vietu?
  - Ātra, atvērta jauniem uzdevumiem un notikumiem, spēj pielāgoties un ir elastīga. klientu apkalpošana, informācijas aprīte, informācijas aktualizēšana lietotāju apkalpošana Dinamiska, atvērta vide. Būt lietotāja mentoram, palīgam, lai viņš spētu orientēties informācijas plūsmā. Mana tiešā darba vieta ļoti iespaido to, kāds priekšstats lietotājam veidojas par visu Bibliotēku kopumā. Administratīvs darbs Darbs ar lietotājiem, konsultēšana, publicitātes darbs, izstāžu veidošana, darbs ar datubāzēm u.c. uz rezultātu vērsta darbība, draudzīgums Struktūrvienība, kas pilda savas funkcijas organizācijas ietvaros, komandā un individuāli Daudz grāmatu :) Operatīvitate Fleksibilitāte Profesionālisms atvērti Mana darba vieta veiksmīgi strādā un nodrošina visus piedāvātos pakalpojumus. Galvenais uzdevums ir sniegt labu servisu, kas pārsvarā izdodas, bet ne vienmēr. Esam zinošs kolektīvs, kas labi veic savu darbu, bet mūsu kolektīvā mājas, un kopēja izklaide stāv ārpus darba, jo mēs koncentrējamies tikai uz rezultātu un veicamajiem pienākumiem, nevis uz kopīgu tējas dzeršanu. Datorprasme, spēja orientēties virtuālajā vidē, precizitāte, prasme izteikties. studentu apkalpošana, informācijas sniegšana, apmācības Atvērtība. Studentu un pasniedzēju nodrošināšana ar informācijas resursiem mācību un pētniecības vajadzībām. lietotāju apkalpošana, konsultēšana. Jābūt atvērtam un komunikablam Specifiska dabaszinātņu nozare. dinamisms, daudzveidība, radošums, plašs skats Bibliotēkas lietotāju apkalpošana, informācijas nodrošināšana Darba uzdevumi, kuros varu izpausties un likt lietā savas zināšanas un prasmes

LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (3)

Anketas pirmā puse (*Samarandas Boros*):

- Kādās galvenās īpašības nepieciešamas darbam LU Bibliotēkā?

- Elastība, precizitāte, korektums un spēja pastāvīgi pieņemt lēmumus. komunikācijas prasme, pacietība, spēja ātri pieņemt lēmumus elastīgums, pakļāvīgums, profesionālas zināšanas, komunikācija, psihologa spējas, stipri nervi Īpašības būs atšķirīgas, jo tas ir atkarīgs, kurā nodaļā strādā darbinieks. Ja tas ir darbs ar lietotāju - komunikabilitāte (es speru pirmo soli sarunā ar apmeklētāju), bet ja tā ir "iekšējā nodaļa", šī īpašība nebūs primārā. Tomēr ir īpašības, kurā jābūt visiem Bibliotēkas darbiniekiem: atbildības sajūta, precizitāte, uzticamība, uzdrīkstēšanās pieņemt jaunus izaicinājumus un novitātes.. Profesionalitāte; vēlme profesionāli pilnveidoties; atvērtība visām jaunākajām profesionālām tendencēm informācijas un bibliotēku zinātnes jomā. Personai? Droši vien darbaholisms, stipri nervi un milzīga atbildības sajūtai, un precizitātei līdz sīkumiem. Protams, jābūt apķērīgam un jāizprot darbs ar datoru. Kā arī vajag būt ātram. Ļoti ātram. Ātram un precīzam. Nu gandrīz kā snaiperim. Un vienmēr smaidīgam! :) Komunikabilitāte, precizitāte, pacietība, izturība. elastība, noturība pret stresu, spēja pielāgoties pārmaiņām, Spēja strādāt komandā, komunicēt ar dažādiem cilvēkiem / klientiem Vēlme mācīties un apgūt visu jauno Drosme Augsta psiholoģiskā noturība Diploms bibliotēkzinātnē un informācijas zinātnē Spēja ātri un dinamiski strādāt Spēja analītiski domāt un pieņemt patstāvīgus lēmumus Ļoti labas komunikāciju spējas Precizitāte sīkumos Datorlietošanas prasmes + internets, datubāzes, Aleph500 lietošanas prasmes Zinātkāre par visiem procesiem, kas notiek valstī, jo orientētos informācijā, ko lietotāju bieži jautā. Labas angļu un krievu valodas lietošanas prasmes Spēja pielāgoties dažādu darba uzdevumu pildīšanai. ievērot stingru hierarhiju. profesionālisms, kompetence, sabiedriskums, komunikabilitāte Komunikabilitāte, lielas darba spējas. profesionālās zināšanas Precizitāte, atbildība un komunikācijas spējas. vēlme mācīties, izvirzīt jaunus mērķus, arvien mēģināt ko jaunu, spēja ātri un precīzi strādāt. redzēt lietas kopsakarībās plašākā mērogā Interese par savu darbu, vēlme sniegt lietotājiem kvalitatīvus pakalpojumus, vēlme palīdzēt, labas saskarsmes prasmes, kārtīgums, precizitāte, atjautība Pacietība, kārtība, atvērtība pārmaiņām

LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (4)

Anketas pirmā puse (*Samarandas Boros*):

- Kādās galvenās īpašības nepieciešamas darbam Jūsu tiešajā darba vietā?
  - Elastība, pielāgošanās situācijai, vēlme izmēģināt jaunas lietas un jaunus pienākumus. spēja strādāt stresa apstākļos, pielāgoties elstīgums, profesionālas zināšanas, komunikācijas spējas Būt komunikāciju cilvēkam, spēt novērst un risināt strīdu/konfliktu situācijas, perfekti pārzināt Bibliotēkā notiekošās aktivitātes, lai par tām informētu ikvienu. Prasme pieņemt otru tādu kāds viņš ir - ikvienu apmeklētāju (arī kašķīgu un nepamierinātu...). Pacietība, nosvērtība. Profesionalitāte, mērķtiecība, stratēģiskā plānošana un modelēšana. Kā kurā. Vienā visas iepriekšminētās (Droši vien darbaholisms, stipri nervi un milzīga atbildības sajūtai, un precizitātei līdz sīkumiem. Protams, jābūt apķērīgam un jāizprot darbs ar datoru. Kā arī vajag būt ātram. Ļoti ātram. Ātram un precīzam. Nu gandrīz kā snaiperim. Un vienmēr smaidīgam!), otrā pietiek ar pieklājību, smaidīgumu, precizitāti un atbildības sajūtu. Šeit klienti ir daudz saprotošāki un pretīmnākošāki. Vēl vajag nelielu humora devu :) Komunikabilitāte, precizitāte, pacietība, izturība elastība, atvērtība, komunikabilitāte, precizitāte, rūpīgums Precizitāte, operativitāte, pacietība, komunikācijas prasmes Spēja ātri un profesionāli orientēties informācijā Komunikabilitāte Darbs komandā Plašām zināšanām attiecīgajā zinātnē. Komunikācijas prasmes Datorlietošanas prasmes Pārsvarā tieši viss iepriekšējā jautājumā minētais Spēja saprast, ko īsti no tevis grib. Ātri pielāgoties dažādām situācijām, precizitāte, radošums. spēja ātri reaģēt uz jebko, kas notiek un kas varētu notikt, būt diplomātam, spēja veikt vairākus darbus vienlaicīgi. profesionālisms, kompetence, sabiedriskums, komunikabilitāte Prasme ātri orientēties informācijas resursos. Precizitāte, saskarsmes prasmes. komunikācijas prasmes Precizitāte, atbildība un komunikācijas spējas. spēja ātri apgūt jaunu informāciju, formulēt savu viedokli, prast meklēt informāciju Organizatora spējas, laika plānošana, saskarsmes spējas, precizitāte, vēlme pilnveidot un uzlabot savu darbu Saglabāt mieru jebkurā situācijā

LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (5)

Anketas pirmā puse (vērtējumi apgalvojumiem):

- LU Bibliotēkā kompetence ir svarīgāka par politiku

- LU Bibliotēka man nav tikai darba vieta, tā ir daļa manas dzīves

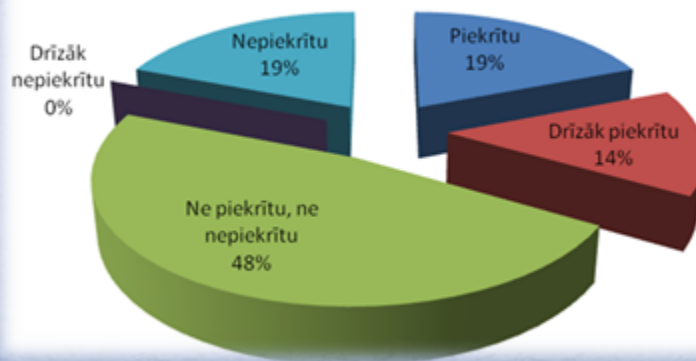
LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (6)

Anketas pirmā puse (vērtējumi apgalvojumiem):

- LU Bibliotēkā indivīda veikums un izcilība ir svarīgāka par komandas darbu

- Ja man būtu jāpamet darbs LU Bibliotēkā, man visvairāk pietrūktu kolēģu

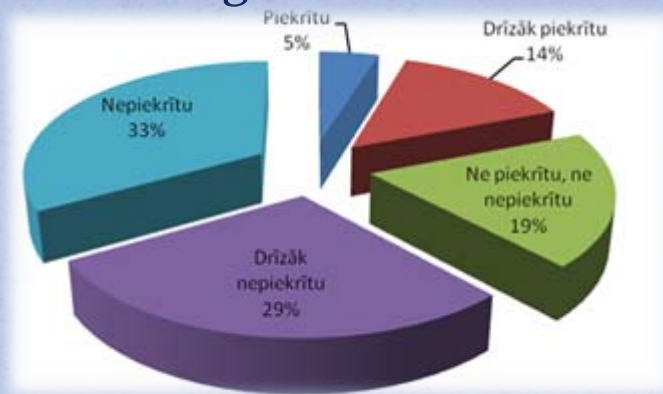

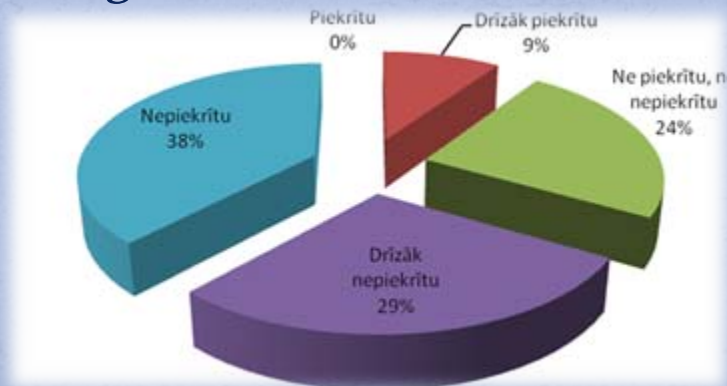
LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (7)

Anketas pirmā puse (vērtējumi apgalvojumiem):

- LU Bibliotēkas vadībai ir svarīga tās darbinieku labsajūta

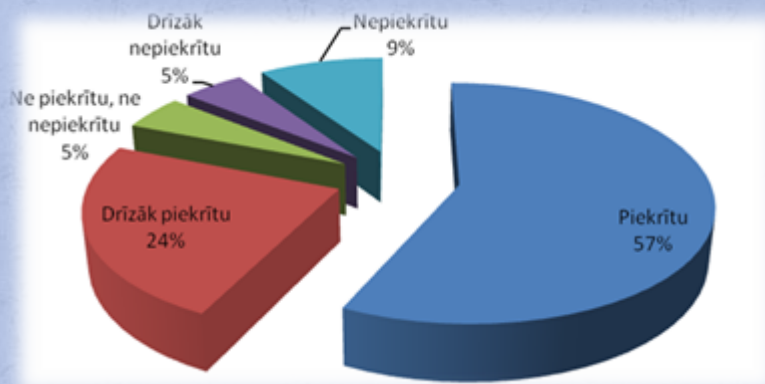
- LU Bibliotēka ir kā liela ģimene

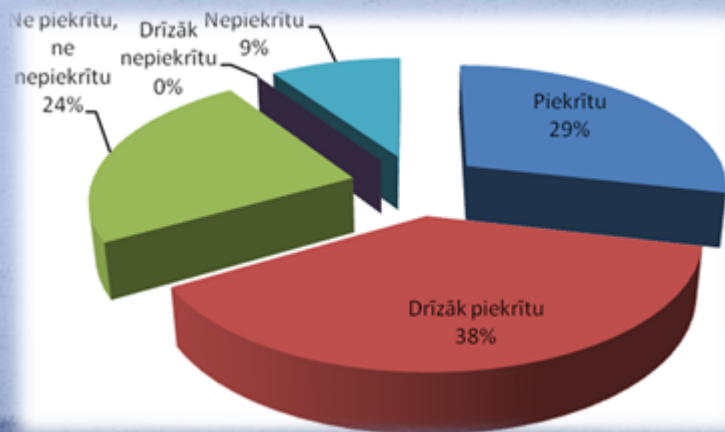
LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (8)

Anketas pirmā puse (vērtējumi apgalvojumiem):

- LU Bibliotēka tradīciju vietā izvēlas jaunievedumus un inovācijas

- Strādājot LU Bibliotēkā es iegūstu vairāk, kā tikai samaksu par savu darbu

LU Bibliotēkas identitāte – darbinieku anketu rezultāti (9)

Anketas otrā puse (*G. Hofstede, G.J. Hofstede*)

- Rezultāta orientēta;
- Darba orientēta;
- Profesionāli orientēta;
- Atvērta sistēma;
- Ļoti kontrolēta;
- Normatīva organizācija.

LU citu struktūrvienību darbinieku anketu rezultāti

- **Kādi darbinieki strādā un var strādāt LU Bibliotēkā?**
  - Pozitīvās īpašības: atbildīgi, ieinteresēti, zinoši, savas jomas profesionāli, izpalīdzīgi, laipni, kompetenti, pacietīgi, kārtīgi, smaidoši;
  - Negatīvās īpašības: zemas komunikācijas prasmes, šobrīd līdzīgi kasieriem lielveikalos, kuru uzdevums pie "kases aparāta" nolasīt "cenu", noguruši.
- Klientu apmierinātībai tiem var nodrošināt arī dažus papildpakalpojumus, kas nav noteikti organizācijas normās (pilnīgi piekrīt - 33%; daļēji piekrīt – 22%).

Secinājumi

- Organizāciju identitāti var aplūkot kā kopīgu izpratni par ikdienas kārtību un uzdevumiem. Tā ietekmē visu darbinieku darbu un attieksmi pret organizāciju, tās klientiem un darbību.
- Organizācijas identitāte ir holistiska un attiecas uz visu organizāciju, ne tikai uz tās locekļiem vai daļām.
- Bibliotēkas darbinieki LU Bibliotēku raksturo kā atvērtu, draudzīgu organizāciju, kuras galvenais uzdevums ir apkalpot LU studentus un personālu.
- LU Bibliotēka ir rezultāta un darba orientēta organizācija, kas novērtē profesionalitāti. Bibliotēkai ir atvērta, taču kontrolēta sistēma. Bibliotēkas darbinieki darbu veikšanai izvēlas izmantot instrukcijas un iepriekš norunātas darba veikšanas normas.
- Apskatot respondentu atbildes atvērtajos jautājumos un salīdzinot ar dimensijām piemītošajām īpašībām, var apgalvot, ka bibliotēkas darbinieki precīzi izvēlas raksturojošās īpašības, kā arī spēj ātri un labi raksturot savu darba vietu, jo atvērto jautājumu atbildēs ietvertie apraksti sakrīt ar rezultātiem, kas iegūti noskaidrojot raksturīgās dimensijas.
- Citu LU struktūrvienību darbiniekiem ir pozitīvs viedoklis par bibliotēku, kas raksturo LU Bibliotēku, kā atvērtu, draudzīgu un kompetentu organizāciju.

Izmantotie informācijas avoti

- **Boros, S.** Identity and Image: The Soul and Face of Organizations [elektroniskais resurss] // S. Boros. – Tiešsaistes raksts. – Resurss apskatīts 2010.g. 2.okt. // Exploring organizational dynamics [elektroniskais resurss]. – Tiešsaistes žurnāls. – Pieejas veids: tīmeklis WWW. URL: <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=96399>
- **Castells, M.** The power of identity / M. Castells. - 2nd ed. - Malden, MA ; Oxford, UK ; Carlton, Vict. : Blackwell Publishing, 2004. - 537 lpp.
- **Hofstede, G.** Cultures and organizations: software of the mind / G. Hofstede, G.J. Hofstede. – USA: MCGraw-Hill, 2005. - 434 lpp.
- **Holzinger, I.** Multiple Identities in Organizations: The Effects of Diversity on Organizational Identity // I. Holzinger, R. Dhalla // The International Journal of Diversity in Organisations, Communities and Nations. – Nr.7 (2007), P.43-50.
- **Tlili, A.** The organisational identity of science centres / A. Tlili // Culture and Organization. – Nr.14 (2008), P.309 – 323.
- **Latvijas Universitātes Bibliotēka** [elektroniskais resurss] / mājas lapu veidojusi Informācijas un bibliogrāfijas nodaļa. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga : Latvijas Universitātes bibliotēka, b.g.]. – Pieejams veids: tīmeklis WWW. URL: <http://www.lu.lv/biblioteka/>. – Resurss apskatīts 2011.g. 25.janv.

Paldies par uzmanību!
Jautājumi?